

was in Utrecht wel één van de Knokploegen 'zo goed als geheel gereformeerd', maar een andere, de KP-Veenendaal, had 'een sterk socialistische inslag'.¹ Een van de Friese Knokploegen die uit vier Friezen, twee Hollanders en een Groninger bestond, telde drie hervormden, twee gereformeerden, één onkerkelijke en één KP'er die 'afwisselend rooms-katholiek, gereformeerd en onkerkelijk (was). De geloofsverschillen tussen ons speelden', zo de Groninger, 'geen rol... Allen waren wij Nederlanders.'² In de Zeeuwse KP (die hoofdzakelijk in Zeeuws-Vlaanderen actief was) zaten 'theologische, juridische, medische en technische studenten, boeren, politiemannen, winkeliers, handelsmensen, een muziekleraar, een directeur van een hbs, een leraar van een ambachtsschool, enz.'³

Zij die tot een Knokploeg toetraden, waren zich bewust dat zij hun leven op het spel zetten. Het schortte hun niet aan moed – het schortte hun aanvankelijk wèl aan de eerste, meest vitale hulpmiddelen die zij voor hun operaties nodig hadden: wapens, speciaal de pistolen en revolvers die men gemakkelijk kon verbergen. Uit Engeland hadden die wapens geleverd kunnen worden door de *Special Operations Executive* maar niemand in Londen was in '43 van het bestaan der Knokploegen op de hoogte. Omgekeerd kwam de leiding van de LO/LKP er ook niet toe, spoedig een boodschapper naar Engeland te zenden – wij zien dat als een aanwijzing dat zij vertrouwde om, zij het met grote moeite, in bezet gebied in het wapentekort te kunnen voorzien. Enkele wapens hadden ook de eerste Knokploegen wèl, maar te weinig. Er zijn overvallen uitgevoerd met houten 'pistolen'; soms suggereerde een KP'er met een gestrekte vinger dat hij een wapen in

¹ Kees Bauer in a.v., dl. I, p. 514. ² P. J. Stavast: *Een doodgewone KP'er* (1965), p. 138. ³ Rudolf van Reest in *Het Grote Gebod*, dl. I, p. 566. In *Het Grote Gebod*, deel II, pag. 616, werden twee staten afgedrukt van de beroepen die uitgeoefend waren door de bijna zeventienhonderd leden van de Knokploegen en van de LO die in de illegale strijd om het leven kwamen. *Het Grote Gebod* vermeldt de volgende categorieën en aantallen omgekomenen: ambtenaren 250 (van wie 53 van de distributiediensten en 52 van de bevolkingsregisters), burgemeesters 8, politie 51, marechaussee 72, beroepsmilitairen 21, overheids- en semi-overheidsbedrijven 46, particuliere bedrijfsleven 864 (onder wie 540 werkgevers, directieleden c.q. kleine zelfstandigen en 324 personeelsleden), vrije beroepen 109, sociale instellingen 8, onderwijs 76, studenten 89, scholieren 61, zonder beroep 16. Er bevonden zich onder hen allen 22 vrouwen en 86 academici.

Wat de godsdienst van de omgekomenen van de Knokploegen en van de LO betreft: volgens de naoorlogse opgaven van hun familieleden bevonden zich onder hen, blijkens de staten die in deel II van *Het Grote Gebod* op de pagina's 619–642 afgedrukt zijn, 348 katholieken, 613 gereformeerden, 502 hervormden, 87 leden van andere protestantse kerkgenootschappen, 8 leden van Joodse kerkgenootschappen en 111 personen zonder kerkelijke binding.